رسول پویان تاریخ ۰۷ / ۰٤ / ۲۰۰۹

ماهیت افراطگرائی و راه حل بنیادی بحران افغانستان

مقدمه

افغانستان نفیس گوهری که طراوت و درخشش اصلی تاریخی، مدنی و هویتی خویش را در لابلای گرد و غبار بحرانهای پیاپی گم کرده است، نیاز اساسی به بازیافت و شناخت واقعی دارد. بدون درک و شناخت ریشه های تاریخی و اصلی بحران جاری، ماهیت افراطگرائی و اوضاع منطقه ای و بین المللی کنونی ارایهٔ راه حل عملی و مؤثر امکان ناپذیر است.
درازایامی است که در اندیشهٔ درک و شناخت وطنگاهم غرق بوده و دامنهٔ مطالعاتم را در عرصه های متنوع آن گسترش داده ام. درون مایه نبشته کنونی طی مطالعات درازدامن که بخشی از آن در اکتوبر ۲۰۰۱ قلمی شده بود، تعقیب اخبار، بازدید از سایتهای متنوع داخلی و خارجی و خاصه سفرهای مطالعاتی و پژوهشی ام به حوزه های تاریخی و فرهنگی شرق، شمال، مرکزی و غرب کشور و حوزهٔ کابل در سال ۲۰۰۵ و اوایل ۲۰۰٦ شکل گرفته و بمرور زمان در ذهنم به پختگی ممکن رسیده است.
با نیت نیک احساس مسئولیت نمودم تا چکیدهٔ مطالعات و برداشتهایم را در مورد کشور و راه حل ریشه ای بحران مزمن آن بروی کاغذ بریزم و با هموطنان عزیز در میان بگذارم. امیدوارم که نوشتهٔ مذکور بمثابه یکی ازپیش زمینه های شناخت وطن مورد توجه دوستداران و مشتاقان افغانستان قرار گرفته و مورد نقد و بررسی سازنده واقع گردد.

رسول پویان
اسد ۱۳۸۷

قسمت آخر

گذار عقلمندانه و ضروری به جامعه سیاسی:

تجارب ظهور و افول ناموفقانهٔ جریانات راست و چپ سیاسی، تنظیمهای مختلف جهادی، حرکات خطرناک و ویرانگر افراطی و کتله های متخاصم مسلح قومی بطور واضح نشان داد. بدون گذار عاقلانه و متعادلانه به جامعه سیاسی و تشکیل احزاب سیاسی و اجتماعی فعال و دارای دکتورین روشن و اهداف استراتیژیک و تاکتیکی معین در راستای اعمار جامعه مدنی که با موقعیت و وضعیت جدید داخلی، منطقه ای و جهانی مطابقت داشته باشند، شکست طلسم کهنهٔ دور و تسلسل جنگهای بنیانکن، تخاصمات خونین قومی و وابستگی به کشورهای همسایه و قدرتهای بیرونی میسر شده نمیتواند.
خلق جامعه سیاسی بمنظور رشد و پرورش احزاب و سازمانهای سیاسی و اجتماعی پیشرفته و براه افتادن حرکات و جنبشهای سازنده و مفید سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در جهت رسیدن به جامعه مدنی و دیموکراتیک مستقل اولتر از همه نیاز به بستر و فضای مساعد دارد. درین فضاء توجه جدی به موضوعهای آتی مورد نیاز میباشد:

رواج تحلیل و انتقاد سازنده: یکی از عوامل رشد و تکامل ظرفیتهای سیاسی در جامعه داشتن قدرت تحلیل و بررسی پدیده ها، پرابلمها و درک و دریافت عوامل شکست و پیروزی برنامه ها و پلانهای مختلفه است.
دستیابی بقدرت تحلیل و انتقاد و ارائه راه حل جامع، با پرورش قوه عقلانی، کسب تجارب علمی و عملی و آموزش تخنیکها و فنون لازمه و اصول معینه میسر شده میتواند.
انتقاد سازنده بدون شناخت ماهیت پدیده های مربوطه در ارتباط با عوامل و پدیده های ذی دخل درونی و بیرونی در بستر زمانی و مکانی مشخص کارگر نمی افتد. هر انتقاد بخاطر حل پرابلم و کوتاه ترین راه رسیدن به هدف سالم مورد نظر است.

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de

انتقاد بمنظور انتقاد خشک و خالی، عقده گشائیهای حسادتمندانه، تعصبات ایدئولوژیکی، قومی و سمتی، منافع شخصی و وابستگیهای سیاسی صورت نمیگیرد؛ بلکه هدف از آن رسیدن به حقیقت موضوع و کنه پدیده است که مطالعه کننده و پژوهشگر سیاسی و اجتماعی بعد از زحمات زیاد به آن دست پیدا میکند.

حوصله مندی و منطق سیاسی: نخستین گام وفاداری به منطق سیاسی، تحمل نظرات مخالف و شکیبائی علمی تا رسیدن به حقیقت مطالب است. دستیابی به اهداف عالی سیاسی گاهی ضرورت همکاري، همسوئی، ائتلاف و اتحادهای موقت و طولانی را بوجود میآورد که عنصر آگاه و تجربه مند باید در زمان و مکان لازم به آن توسل جوید و دریا دلی آنرا داشته باشد که بخاطر منافع عمومی و اهداف عالی از منافع کوچک گروپی و محدودیتهای ایدئولوژیک پا فراتر نهد.

مقابله با خشونت و وحشت: تجارب جامعه بشری و میهن ما ثابت کرده است که در فضای خشونت و رعب و وحشت جایی برای منطق سیاسی، تبادل افکار و تجارب و همکاریهای سازنده باقی نمي ماند.
افراطیون به دستور حامیان خارجی خود همواره تلاش میورزند تا فضای امن و آزاد سیاسی را بهمزنند و به بهانه های مختلف جلو بحث آزاد و گفتگوهای سالم و سازنده را بگیرند.
نیروهایی به خشونت و استبداد روی میآورند که فاقد عقل سالم و منطق سیاسی اند و نمیتوانند حقانیت خود را با دلیل و برهان در حضور مردم ثابت نمایند. با وجود نیروهای افراطی و خشونت طلب رشد و توسعه جامعه سیاسی و رقابتهای مثبت احزاب و سازمانهای سیاسی و اجتماعی به موانع جدی روبرو میگردد.
با این نیروها بسی مشکل است که با منطق سیاسی روبرو شد؛ زیرا از هرنوع نرمش و فرصت جهت اعمال خشونت و ترور افکار سوء استفاده میکنند و در پی نابودی خونین و حیله گرانهٔ مخالفین سیاسی خود برمیآیند. برای مقابله با این عوامل خشونت و وحشت ضرورت به همکاری دسته جمعی تمام نیروهای سیاسی و اجتماعی در یک حرکت وسیع مردمی است.

مواضع عمده سیاسی در حال حاضر: مواضع جاری نیروها، موقف و جایگاه آنها را در عرصه گاه سیاسی معین میکند و این مواضع و خطوط در عرصه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و دیگر بخشهای ضروری داخلی و خارجی بشکل واضح و روشن بیان میشوند. برای جلوگیری از ابهام و مغشوش شدن مواضع ابتدا به جهت اصلی و ماهیت کلی آن توجه میگردد و درآن راستا به توضیح و تحلیل جزئیات پرداخته میشود.
در افغانستان کنونی دو موضع عمده و خط اساسی فعال وجود دارد؛ موضع و خط وابسته که در شکل و سیمای افراطگرائی و جنگ افروزانهٔ وابسته به پاکستان (در همسوئی مشکوکانه با تندروان ایران) و در هیئت دیموکراتیک و صلح آمیز وابسته به دول صنعتی و کمپنیهای بزرگ ذی دخل در افغانستان مطرح گردیده است. موضع و خط ملی و مستقل که در اشکال متنوع تجلی یافته است.
تاهنوز هیچ یک از خطوط متذکره در افغانستان مسلط نشده اند و این پروسه مبارزاتی ادامه دارد. همچنان روشن است که خط افراطی با ایجاد نا امنی و شعله ورسازی جنگ زمینه را برای خطوط وابسته در اشکال مختلف آماده ساخته و از رشد و توسعه خط ملی و مستقل جلوگیری مینماید. علاوه برآن بدون مقابله با افراطگرائی و جنگ افروزی بحران کشور حل شده نمیتواند.

جنبش احیای وطن بر مبنای خط ملی و مستقل:

خط ملی و مستقل در دل ارزشهای تاریخی، مدنی، ملی و فرهنگی جامعه افغانستان ریشه داشته و به مدد نیروی عقلی، قوه ابتکار، تجارب و تخصص نیروهای سیاسی، روشنفکران و پژوهشگران وطن شکل و شیرازه گرفته و با گوهرهای گزیده علم و تکنولوژی عصرجدید مزین میگردد. این خط در اصول با افراط و تفریط، خشونت و تعصب، ظلم و ستم ، تبعیض و بی عدالتی و استبداد و دیکتاتوری مخالف است.
طرفداران این خط در راه استقلال سیاسی، خود کفائی اقتصادی، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان امن، مطمئن، باثبات و دیموکراتیک در یک بیلانس واقعبینانه و ممکن منطقه ای و بین المللی در پروسه درازمدت بازسازی و احیای مجدد وطن تلاش میکنند.
تعین موضع واقعبینانه در مورد حضور قوای بین المللی تا استقرار باثبات بیلانس متعادل قدرت در منطقه و جهان و از جمله در رابطه با افغانستان و تأمین امنیت، مصئونیت و ثبات لازم در کشور از اهمیت زیادی برخوردار میباشد.

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de

در جنبش احیای وطن عموم نیروهای سیاسی و ملی با حفظ گرایشات ایدئولوژیک، مواضع حزبی و سازمانی، وابستگیهای قومی، مذهبی، سمتی و زبانی شرکت کرده میتوانند. هدف اساسی این جنبش همآهنگسازی و تمرکز نیروهای متنوع سیاسی و اجتماعی علیه جنگ، افراطگری و خشونت، جهت تأمین امنیت و مصئونیت ملی، بمنظور بازسازی و احیای مجدد وطن میباشد.
درهای جنبش احیای وطن بروی تمام کسانیکه ظرفیت درک و تحمل همدیگر، منطق تفاهم و توافق ملی، فهم کار وسیع سیاسی و فرهنگی و عشق آتشین به بازسازی و احیای میهن خود دارند باز است. هرکس و هرنیروی سیاسی و اجتماعی به اندازه فهم، تجارب و صلاحیتهای علمی و عملی خود در جنبش متذکره سهم گرفته میتواند.
باید زمینهٔ هرگونه رشد، پیشرفت و تبارز مثبت و سازنده برای تمام اتباع مملکت فراهم شود. هیچ کس حق ندارد مانع فعالیت، اظهار نظر و عقیده، طرح و پیشنهاد و درخشش شخصیت دیگران شود. در هنگام بحث و تبادل افکار و تجارب جهت شناخت پدیده ها، پرابلمها و ارزشیابی پلانها و برنامه ها لازم است که منطق قوی استدلال، اخلاق علمی و پژوهشی و فضای شکیبائی و تحمل سیاسی حاکم باشد و از جار و جنجالهای بیهوده و سیاست بازیهای مستبدانه پرهیز گردد.
در موقعیت و شرایط حساس و سرنوشت ساز میهن تمام نیروهای متشکل و سازمانیافته واقعبین، شخصیتهای علمی، سیاسی، فرهنگی و صاحب نظر دلسوز داخل و خارج وطن به اتخاذ موضعگیریهای روشن در قبال اوضاع کشور نیاز دارند تا بر مبنای آن فعالیتهای خود را در ابعاد متنوع و زوایای گوناگون افغانستان عمق و وسعت داده و به طرق ممکن و موثر در جهت رشد و گسترش جنبش احیای وطن سمت وسو دهند.
در جریان فعالیتهای عملی و تیوریک نیروهای متنوع در ساحت فراخ این جنبش است که احزاب و تشکلهای واقعی ملی، مستقل و نیرومند نوع افغاستان بوجود خواهد آمد و شاه ستونهای اصلی سیستم سیاسی \، اقتصادی و اجتماعی کشور ساخته خواهد شد.

سیستم سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی آینده:

سیستم سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آینده وطن براساس ظرفیتهای سیاسی، امکانات و تأسیسات اقتصادی، نهادهای اجتماعی و فرهنگی و میزان رشد فکری، فنی و تخصصی جامعه از یکطرف و تغیرات، تبدلات و تحولات دهه های جنگ و میزان تطبیق و انکشاف توافقات کنفرانس بن از طرف دیگر (با درنظرداشت اوضاع جدید منطقه ای و بین المللی) شکل و سامان یافته میتواند.
شرایط و موقعیت داخلی و بین المللی افغانستان ایجاب میکند که با حفظ روند تطبیق توافقات بن در همسوئی و همآهنگی با ائتلاف بین المللی گامهای اساسی تر بسوی پایه گذاری سیستم پرظرفیت سیاسی برداشته شود و این ضرورت اصلاح و غنی سازی قوای سه گانه را در پروسه رشد و کاملسازی سیستم دولتی موجود بمیان میآورد.
انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری در یک نظام ملی و دیموکراتیک فرصتهای مناسبی برای احزاب و جریانات عمده سیاسی و مردمی آماده مینماید؛ هرنوع اقدام شکننده و براندازی، خلای قدرت را در کشور افزایش داده و بحران جاری را دامنه دارتر میسازد.
برای استحکام و پایداری سیستم(ملی و دیموکراتیک) به اصلاحات عمیق سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ضرورت میباشد که در پروسه درازمدت بازسازی و احیای مجدد وطن و رشد و انکشاف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعهٔ افغانستان، تحقق یافته میتواند.
در ساحه زراعت به انقلاب سبز واقعی احتیاج است؛ در عرصه تجارت، ترانزیت، سکتور خدمات و استخراج معادن به کمکهای وسیع بین المللی و سرمایه گذاریهای فعال داخلی و خارجی نیاز میباشد.
این اهداف عالی پیشتر از همه به امنیت، مصئونیت، ثبات و استقرار سیاسی و نظم و قانون در یک سیستم سیاسی وسیع و پرظرفیت نگاه میکند که میبایست در فضای مطلوب جنبش احیای وطن به آن دست پیدا نمائیم.

ختم

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de